

Žaloba prodatele na kupitele o náhradu škody, ježto neodebral koupené chassis, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jest souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že co do koupě chassis, která byla na žalobcově straně obchodem podle čl. 273, 274 obch. zák., jest její účinky posuzovati podle zásad obchodního zákona (čl. 277 obch. zák.). Vychází-li se z rozsudkového zjištění, že žalovaný smlouvu podle objednacního listu ze dne 21. listopadu 1928 nedodržel a ji splniti, totiž odebrati chassis a zaplatiti kupní cenu, dopisem ze dne 15. listopadu 1929 odmítl, a netvrdil-li žalobce, že k rozvázání smlouvy došlo srovnalou vůlí stran, nebo, že vykonal některé z práv podle čl. 354 obch. zák., jest míti za to, že žalovaný proti němu zůstal i na dále smluvníkem, který se octl v prodlení i co do převzetí zboží, i co do zaplacení kupní ceny, což obě splývá v jedno (Staub-Pisko 1910 II. díl str. 345). Žalobce, vycházeje z toho, že žalovaný odmítl přijetí zboží, se domnívá, že jest oprávněn podle §§ 918, 921 obč. zák. žádati náhradu škody z nesplnění, kterou si čítá ve výši zažalované, jež také byla nižšími soudy zjištěna, jakožto čistý zisk, jehož by byl docílil při provedení tohoto obchodu. Přehlíží však, že se odepření převzetí koupeného chassis stalo jednostranným prohlášením žalovaného, a že věc tuto jest posuzovati podle předpisů obchodního zákona. V tom směru návrh prodatele na náhradu škody proti liknavému kupiteli, jímž je dojista i ten, kdo bezdůvodně odepírá převzítí zboží a zaplatiti kupní cenu, a komu věc ještě nebyla odevzdána, jakž tomu bylo v souzeném případě, jest vázán na podmínky čl. 354 obch. zák. Podle tohoto předpisu nutně předpokládá uplatňování náhrady škody pro nesplnění smlouvy povinný prodej zboží ve smyslu čl. 343 obch. zák. a může požadována býti jen konkrétní škoda podle výsledků prodeje, a žádná jinaká škoda. Jestliž čl. 354 obch. zák. zvláštním ustanovením, a nelze tu použití občanského zákona (§ 921) tím způsobem, že by prodatel mohl v případě kupitelova prodlení ustoupiti od smlouvy a neprovésti prodej podle čl. 343 obch. zák. a žádati po ustoupení od smlouvy ještě náhradu škody. (Podle zprávy justiční komise k III. dílčí novele str. 167 byla otázka účinků prodlení upravena pro obor občanského zákona vědomě jinak, než pro obor obchodního práva.) Žalobce v souzeném případě však ani netvrdil ani neprokázal, že provedl prodej chassis podle čl. 343 obch. zák., takže tu schází zákonný předpoklad pro uplatňovanou náhradu škody, a nelze proto nároku žalobnímu přiznati oprávnění již s tohoto hlediska.

Čís. 12211.

Železniční přepravní řád (ze dne 17. července 1928, čís. 144 sb. z. a n.).

Škoda, jež vznikla nekrmením zvířat, jest škodou, za niž dráha neručí podle čl. 90 přepr. řádu.

Předpis § 903 obč. zák. platí i pro přepravní smlouvu železniční, **najmě pro dodací lhůty stanovené čl. 79 přepr. řádu želez. Dodržela-li železnice dodací lhůtu, není v prodlení a neručí za průtah v dopravě, i když byl způsoben jednáním nebo opomenutím jejích lidí, které by bylo lze pokládati za hrubé zavinění.**

Dvoudenní přírážka stanovená výnosem ministerstva železnic ze dne 19. listopadu 1928, čís. 25.480/28, platí i pro přepravu živých zvířat.

Ustanovení § 98 žel. přepr. ř. určuje jen rozsah náhrady a předpokládá, že železnice jest povinna dáti náhradu podle předpisů o jejím ručení.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1932, Rv I 1327/31.)

Žalující firma domáhala se na dráze náhrady škody, ježto za přepravy byla poškozena zvířata, jimž nebyl přidán průvodce. **Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.**

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Žádána jest náhrada za poškození živých zvířat, kterým, jak na nákladním listě je poznamenáno, nebyl přidán průvodce (čl. 84 § 4 přepr. řádu žel.). Ručení železnice za škodu jest tudíž omezeno podle čl. 90 přepr. ř. žel. Železnice neručí za škodu ze zvláštního nebezpečí spojeného s přepravou pro živá zvířata a z nebezpečí, které má býti odvráceno jejich doprovodem (lit. f) a g) § 2 čl. 90). O takovou škodu jde, ježto, jak zjištěno, vznikla škoda nekrmením zvířat. Žalobce naproti tomu tvrdí, že nejde o škodu ze zvláštního nebezpečí spojeného s přepravou živých zvířat, ježto škoda prý vznikla tím, že se chybným dirigováním vagonu přeprava zvířat, která trvá z pravidla 24 hodin, prodloužila na 4 dny. To jest prý hrubé zavinění, které zavazuje železnici k náhradě škody. Nižší soudy žalobci přisvědčily, leč tento názor nelze schváliti. Podle obecných předpisů (§ 903 obč. zák., čl. 330 obch. zák.) nastanou, je-li pro splnění závazku určena lhůta, právní následky nesplnění teprve, nebylo-li plněno do uplynutí lhůty. Věřitel nemůže, není-li lhůta stanovena výhradně v jeho prospěch, na dlužníku žádati náhradu, když mu vznikne škoda tím, že dlužník využil pro plnění celé lhůty, ač by byl mohl plniti dříve. Dodací lhůty stanovené čl. 79 pro přepravu živých zvířat (článek 55 pro jiné zboží) jsou lhůtou pro splnění povinností železnic z přepravní smlouvy. Není důvodu, proč by § 903 obč. zák. neměl platiti i pro přepravní smlouvu železniční. Naopak plyne právě z toho, že dodací lhůty pro železniční přepravu jsou delší, nežli by bylo při pravidelné dopravě potřebí, že železnice měla býti chráněna před nároky uplatňovanými proto, že doprava trvala déle, než o sobě bylo potřeba, poněvadž při rozsáhlosti železničního provozu nelze se nepravdělností a nedopatření uvarovati. Jinak by stanovení dodacích lhůt nemělo vůbec smyslu. Ana železnice dodržela lhůtu dodací, není v prodlení a neručí za průtah v dopravě, i když byl způsoben jednáním nebo opomenutím jejích lidí, které by bylo lze pokládati za hrubé zavinění. Zda by

bylo připustiti výjimku za předpokladů § 1295 druhý odstavec obč. zák., kdyby průtah byl způsoben zúmyslně, netřeba řešiti, poněvadž o takový případ nejde. V souzeném případě činila dodací lhůta podle čl. 79 žel. přepr. ř. a podle výnosu ministerstva železnic ze dne 19. listopadu 1928 čís. 25.480/28 šest dní. Tvrzení žalobcovo, že dvoudenní přírážka tímto výnosem stanovená neplatí pro přepravu živých zvířat, jest vyvrácena doslovem výnosu. Zásilka došla v této lhůtě, proto nemá žalobce nárok na náhradu škody z průtahu dopravy, ať průtah proti době jinak obvyklé nastal hrubým nedopatřením nebo ne. Že byl způsoben úmyslně, nebylo tvrzeno. Nárok nelze opřít ani o ustanovení čl. 98 žel. přepr. řádu, podle něhož, způsobila-li železnice poškození zlým úmyslem nebo hrubou nedbalostí, je povinna dáti plné zadostiučinění v míře tam stanovené. Toto ustanovení určuje, jak plyne již z jeho nadpisu, jen rozsah náhrady, předpokládá, že železnice je podle předpisů o ručení povinna náhradu dáti.

Čís. 12212.

Ten, kdo nepředloží vkladní knížku (záložny), nemůže s vkladem nakládati, nanejvýš jej s právním účinkem vybrati. Výplata bez předložení vkladní knížky není výplatou ze vkladu na knížku.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1932, Rv I 1424/31.)

V exekuční věci žalujícího pivovaru byla zabavena vkladní knížka žalované záložny, znějící na jméno Františka V-ová a na 5.000 Kč. Vkladní knížka byla vydána právnímu zástupci žalujícího pivovaru, by ji realizoval. Proti žalobě pivovaru na záložnu o výplatu vkladu, namítla žalovaná, že vklad byl ztenčen na 543 Kč odpisy, jež provedla ve svých knihách k příkazu Františky V-ové bez předložení vkladní knížky. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě jen potud, že uznal žalovanou povinnou zaplatiti žalobci 543 Kč. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobce potud, že uznal žalovanou záložnu povinnou zaplatiti žalobci dalších 4.696 Kč. Důvody: Prvý soud vychází z názoru, že vkladní knížka jest jen potvrzením peněžního ústavu, že si majitel vkladní knížky uložil u něho tu či onu částku, nebo že si ji vyzvedl, a že úroky buď byly připsány nebo vybrány, tedy, že jest potvrzením o skutečném stavu vkladu, a usuzuje dále, že není překážky, by majitel vkladu s ním nenakládal podle libosti a že jest věcí peněžního ústavu, zda vyhoví příkazům majitele vkladu bez předložení knížky. S názorem prvního soudu lze souhlasiti jen potud, že vkladní knížka a zápisy v ní jsou potvrzením o skutečném stavu vkladu, nelze však souhlasiti s dalšími závěry prvního soudu, které se spíše hodí na vklady na běžný účet u peněžního ústavu, ale nemohou býti rozšiřovány na vkladní knížky, zvláště ne na vkladní knížku spornou. Jest to vkladní knížka Živnostensko-občanské záložny v B., zapsaného společenstva s r. o. znějící na jméno: Paní Františka V-ová v B. a vykazující vklad ze dne 22. prosince 1927 5.000 Kč. Rubrika: Výhrady: Vinkulace atd. jest nevyplněná. Okolnosti tyto jsou ostatně nesporné, právě tak jako